

La Veu de la Comarca

Setmanari Regionaliste de Tortosa

ANY II.

PUGNA PRO PATRIA

NUM. 85.

LA CATALUNYA QUE VOLEM.—«Lliure, ni dominada, ni dominadora y respectada de las regions germanas.—Estimada per son valer al exterior y temuda per sa forsa. Acullit com a propi al foraster que á trevallar hi vinga. Y á manar y á cobrar, á fer lleys y á judicar, cada hù á casa seva, que prou hi té que fer pera enténdreshi. Els empleats de la terra y pòchs, actius y inteligents.—Ennoblida, altra vegada en llibres de tot saber, la que fou llengua de Sants y de Reys.—Las universitats y escolás tornadas a son esser, obradors d' avensos de la ciencia y planter de filosofos y juristas. A fora la ensopida rutina.—Inimament unida á la vella Catalunya, gloriosa en sa historia y tradicional en sas lleys y costums, una Catalunya nova, de vida expansiva y en constant progrés, seriament religiosa y ilustradament tolerant.—Replodas las montanyas per grans boscos, trescant pels singles els corredors enginys moderns, trayent del terrer y de las minas els fruits y minerals. Las aguas de sos rius saltant de resclosa en resclosa móvent enginys del treball.—Conservats com reliquias els monuments enrunats ó antichs y alsarne d' un art lligitim del antich criat en els avensos actuals: Voltar las vellas poblacions històricas de populosas y amplias ciutats modernas.—Ports oberts als productes de tots llochs; assegurats ab tractes d' una nació sèria; veure al potentat ab afany de ser estimat y útil á la Patria y al obrer intervirndre en el govern donantli lo que cristianament y per drat li pertoca.—Volém deixar á nostres fills aquesta Catalunya gran avuy, com ho fou pera son temps la de nostres passats.—Pera ob tenirho tenim lo precís: Força, riquesa y inteligencia. Reprimim el vici del egoisme y exaltèm la virtud que á cap ens manca: L' amor á la Patria.»—LLUIS DOMENECH Y MUNTANER

PREUS DE SUSCRIPCIO

Tortosa al mes.
Fora semestre.

0'50
3'00

DIRECCIÓ Y REDACCIÓ

Carrer del Parque, N.º 8.

Tortosa 21 Agost de 1904.

La Redacció no fa seus los conceptes ni conten guts dels articles firmats ó copiats.

SANTORAL

Diurne 21, XIII. S. Joaquim, pare de N.ª S.ª, Sta. Joana Francisca Fremiot vda. y fundadora.—Dilluns 22, Sts. Sinforiá, Fabriciá y Zórich mrs.—Dimars 23, S. Felip Benici cf.—Dimecres 24, (abans 7) S. Bartomeu ap. y sta. Aurea vg.—Dijous 25, S. Lluís rey de Fransa y s. Genís d' Arlés.—Divendres 26, S. Ceferi p. mr. s. Simplicí mr.—Disapte 27, S. Joseph de Calasanz fdr. y la Transverberació del cor de sta. Teresa de Jesús vg.

Lo del Cementiri de San Lázaro

Plenament demostrat, que el nou cementiri que ha de ferse pera Tortosa, no te altre siti mes apropiat que la loma o plá d' Abaria y que deu se presentat y tramitat lo projecte seu, com axaplament del actual cementiri de San Llatze destinat á desapareixe; ens ocuparem avuy, en descriure lo projecte, que per encarec del Ajuntament s' estudiá l'any 1900, partin ja de las conclusions y rahonaments, que en la serie d' articles publicats havem anat estudiant.

En l' últim escrit, deyam, que la unió del nou cementiri ab lo vell, deu ferse mitjansant lo costé que uneix lo cementiri vell, ab l' esmentat plá d' Abaria y per lo tan, aqueixa solució es la que en lo projecte comensá pera acceptarse, costé que 's presta mol bé á poderlo converti en parc ó bosc, creat en totas direccions per caminals que fassin descansada y agradosa, la pujada al plá de la part alta.

Per poder entrar á aqueix bosc, se pensá, en fé una avinguda que comensán al extrém del últim carré que hi ha casi tocán lo cementiri, anés guanyant l' altura, fins á pujá al peu del costé, aixó es, detrás mateix de la pared de tanca del cementiri. Aqueixa avinguda de 15 metres d' amplada, acabaria ab una plassa semi-circular, obrintse en son enfront, una gran portalada, que donaria entrada á una explanada de 20 metres d' amplaria que seria tan llarga com ample es l' actual cementiri.

Entrán á aqueixa explanada, se trovaria á ma esquerra, una porta que donaria á una escala de 5 metres d' amplaria que serviria per pujá al cementiri civil, colocat a dalt de la loma al mateix plá y ab iguals condicions higiènicas que 'l restan.

Al costat de la porta d' escala, comensaria un camí pera carruatjes de 7 metres d' amplada, que fen zigzags, arribaria suauement a dalt; d' aqueix camí, ne surtarian 12 de secundaris, que en formas capritxosas anirian dividin lo terreno y aprofitant la seva accidentació y constitució geològica, podrian destinarse alguns sitis pera construcció d' espeos ó hipogeos que embellirían el camí.

Al centre de la explanada se projecta una gran escala de 12 metres d' amplada ab replans en els que podrian posarsi banos de pedra pera servir de descans, com també posari motius ornamentals que hermosejarían l' escala treyentli la monotonia.

A n' aqueixa escala que serveix per unir los dos cementiris hi fan cap gran part dels camins de que havem parlat ans, tenin en son comensament, un edifici a cada costat, destinats a casa pera el Capellá custodi, guardas, administració, magatzems etc.

En l' extrem de la explanada s' hi colocan las salas de diposit, d' observació y en edifici aïslat per complert lo que permet donarli una bona ventilació, la sala d' autopsias.

A n' aqueixa explanada podria entrarsi també per lo cementiri vell tiran a terra la ruïnosa capella actual y aprofitan los materials, sen podria ferne una de provisional a la explanada, esperán se fes la definitiva a dalt. Aqueix pas ó comunicació, ve al enfront de l' escala en proyecte y del actual caminal y porta del cementiri d' avuy.

Al extrém de la escala en sa part alta, se projecta una gran plassa circular de 35 metres de diámetro á quina se hi entraria per una grandiosa porta rexada de ferro, que seria la porta propiament dita del cementiri. Al mitj de la plassa se axecaria una creu de caracter monumental exhornada ab quatre grupos alegorics de las postrimerias del home, alternán ab altres quatre, represen-

tán les quatre virtuts teologals, descansant el tot sobre un pedestal engraderia, que li faria de basament. De aqueixa plassa, n' ixen dos grans caminals, que fan cap á una altra plassa de 50 metres d' ampla per 30 de fondo á quina fan cap 8 diferents caminals ó paseijos, dos, destinats á panteons ó munuments funeraris, tres á tombas y dos que forman el pas de ronda, ó ninchos. Dels tres destinats á tombas, el del mitj que té 10 metres d' ample, está tallat per un altre de la mateixa amplada, que 'n planta forman una creu, quina té en son centre una plassa de 33 metres de diámetro, en la que s' hi projecta la Capella de planta redona ab porxada per tota la volta y ab una cripta, pera panteon de tortosins que per las sevas virtuts y merits se fassin merexedors de ser distingits d' entre sos compatricis.

En los tres extrems dels brassos de la creu, s' hi projectan altres tantas plassas rodonas, destinadas á panteons y tombas y aquinas fan cap cinc caminals diferents.

Del encreuament dels camins ne resultan illes de terrenos, que son unas pera ser destinadas á fosas comunas, altres per apestats, altres pera infants y altres pera panteons.

Los anguls y recons s' aprofitan pera ossaris y diposits de trastes.

Tot el cementiri y bosc queda aïslat de las propietats vehinas per mitx de una paret de tanca de dos metres y mitj d' alsaria (la llei sols ne senyala dos) y a més per una faixa de terreno a la banda de fora de tota la pared, de tres metres d' amplada, a fi de que may per may, los colindans puguin profaná el terreno sagrat, ab obras ó plantacions quinas rails podrian invadi el cementiri; á aqueix fi l' Ajuntament pot fer en la esmentada faixa un vall obert, que contribuiria á fe més segur el cementiri, evitan aixis que 'ls animals salvatjes poguesin entrarhi.

En el número vinent si Deu plau acabarem aqueix assumpto, fent el presupost de las obras indispensables pera poder comensar a ferlo servir pera enterraments y demostran que si el cementiri no es fa es perque lo Ajuntament no vol.

Joan Abril.

Per Tortosa

Ab verdadera satisfacció honrem las columnas de LA VEU DE LA COMARCA ab un treball inspirat en el amor mes viu en vers el bon nom de Tortosa y de l' avens y cultura de sos habitants, degut a la ploma del intelligent mestre en música lo nostre amic En Joseph Abarcat, quina lectura recomanem als nostres llegidors y tan de bo sas paraulas trobesen ressó y fos imitat son exemple per tots los demás tortosins que 's dedican als rams tan del art, com de las industrias, ciencias, comers y agricultura, dons que 'n tots ells hi ha camp prou gran pera treballarhi y prou necessitat de ferho.

Al amic, Aarcat lin donem merces y li diem. Ayant.

Art y Patria

Aixó sen diu Art... y sen diu Patria, esclatá mon pit al llegir en la «Veu de Catalunya» la resenya y discursos de la «Festa de la Música Catalana» á manera de Jocs Florals, novament creada per L' Orfeo Catalá; eixa gran institució musical, que ha fet y fá més per la cultura particular de la terra catalana qu' anys y anys de ese obert al públic lo teatro del Liceo, poso per cas. ¡Y per la Patria també! allí tot es catalá; son llenguatje, sa música, lo mitj ambient en que esta s' inspira y l' ambient de plaher que 'ls pulmoms espiren al trobarse en mitj d' aquell estol de orfeonistes noys, senyoretas y homes que acaben de deixá lo treball de segu, per fer una stona de música y després... al treball altra vegada: al taller, al escriptori, al laborator, ó á la academia, que de tot n' hi ha; y dieume si aixó no n es de ben artistic y si n es de ben patriotic. ¿Que més necessita nostra pobra Espanya per regenerarse, tan debó que tots sons fills ne fosin fets d' aqueixa mena?

No es solsament aixó lo que aqueixa benemèrita institució está cada dia fent; ¡sembla imposible! ¡admireus de tanta exuberancia! apart d' una Revista musical de primer ordre, novament creada, una biblioteca també musical y literaria y... com si rés diguesim aixeca un Ostat-

ge ab fondos propis pera l' Orfeo y una sala d' audicions! ostage, que jo no ho dupto, vindrà a ese la casa Pairal del orfeons de Catalunya, perque quin dupte, tots son fills de ell y a son calor son manten guts los de Girona, San Feliu, Canet de Mar, Cassá de la Selva, Lleyda, Mataró, Prats de Llasanes, Vendrell, Sans, Olot, Tarrasa, Blanes, Gracia, altres y altres y perqué no, l' Ascola Jordiana y l' Orfeo Canigó del mateix Barcelona.

Y entre tant, nosaltres, Tortosa, ¿qué?... doncs ré; lo de sempre; la indiferencia; la apatia. Als adinerats que tinguin gust, algún viatget a Barcelona, agafen lo que poden; algún timo artístich potse y 'ls que no, no hi pateixen; con que son cegos de naixensa viuen un parell de sigles atrasats y... avant: hi ha una tercera clase y estos ja son mes adelantats; los que 's varen plantà, com a la trenta una, la Marina de l'Arrieta que per ells es ja lo sumum de l'art.

La nostra Tortosa es la patria del primé President del primé Certamen de la ja anomenada Festa de la música, del gran Pedrell, quin nom prestigiós ha vingut a donar caràcter y importancia a naqueixa superba manifestació de l'art catalá.

Y vetaqui ahont volia arriba jo, no anan Pedrell, qu' aquet no nese-sita pas rés; a Tortosa, a la nostra ben volguda població. ¿Se pot fé algo per ella? ¿per sa educació artística? ¿podria algún dia ab satisfacció dí, qu' ella constituex també terra catalana, acabán ab la tradicional gracieta de que no es ni catalana ni valenciana?

Lo que 'ns falta a dí que es lo important, potsé ú podriem guardá per un altre escrit, aixó sí al Directó li sembla be, perque 'l que es per mí, sols ha posat la ploma a la má la promesa que 'm va arrancá de que habia de escriure algo pel seu Setmanari. Si no li ompli, si no li fá, es-quina; no renyirem per aixó. Si pel contrari diu, avant; als meus lleixidors també 'ls dec dí, fins una altra vegada.

Joseph Abarcat

14 Agost de 1904.

La subasta dels canals de rec del Ebro

En las edicions corresponens als dias 24 d' Abril y 8 de Maig ultims diguerem «Nosaltres creyem que si ve la subasta que vindrà no será deguda més que a la bondat y a la importancia del projecte que la gent de negocis voldran explotá, surtinne beneficiats ells y el país.»

Efectivament la subasta va anunciar-se, la subasta ha tingut lloc s'han presentat dos postors y una protesta per part de la Companyia caducada, quedan adjudicada la concessió a favor de la societat «Anonima de Trabajos hidráulicos y vias» per el tipo 5.485.000 pts. ab la obligació y baix pena de caducitat y perdua de las 301.200 pts. del diposit, y de comensá las obras dins lo primé any tenin que dixerlas acabadas als vuit anys.

No volem sabé si els tals postors son o no de debó o pantallas de la Companyia caducada lo que si podem creure es; que 'l asunto del canal está concretat; y per lo tan dins d' un any o estará comensat o vindrà de nou la caducitat de l' obra que costará al caducat 301.200 pts. de passo, cantitat que no es facil vulgui perdre el concessionari perque de la explotació de las obras fetas no entrará tan en net durant l' any.

Aqueixa raho y algunas altres que no creyem oportú estampá, ens inclinan a creure, que ab la subasta del dia 13 d' Agost el país no hi ha perdut res, ans al contrari, es molt probable hi surti guanyant, al menys n' ha tret que 'l asunto ha quedat com ja havem dit concretat.

Estarem a la mira y per avuy ens abstenim de fer mes comentaris consignan n'obstan que no es gens d'estranyar l' apatia y la prevenció ab que ha rebut el país en general la subasta, donodas las moltas vegadas qu' ha sigut enganyat en eixe asunto.

Cansons Populars

Montanyes de Canigó

Montanyes de Canigó
fresques son y regalades,
sobre tot are l'estiu
que les aygues son gelades.

Sis méso m'hi som estat,
sens veure persona nada,
sinó lo rossinyolet
que'n exin del niu cantava.

Lo rossinyolet s'es mórt.
l'anyoransa m'hi ha agafada
isi ne som caigut malalt
d'una crudel mala gana!

Ningú no'm conéx lo mal
ningú conéx lo que'm mata
sinó una nina que hi ha
que l'amor m'enté robada.

Nota.—Aquesta cansó es canta en diferents indrets de la Plana de Vich.

Lo que paga Barcelona

La provincia que ha pagat més al Estat, durant el darrer semestre, per tots conceptes, menos timbre y tabacs, ha sigut Barcelona, que ha satisfet 46 milions 466.000 pessetas.

Segueixen Madrid, que ha pagat 45 milions 575.000 pessetas; Sevilla, 13 milions 548.000, y Valencia, 13.252.000.

S'observa una baixa, a la provincia de Valencia, de 2.120.000 pessetas; a la de Madrid, 1.522.000; a la de Granada, 1.964.000, y a la de Santander, 1.013.000.

En cambi, ha aumentat la recaudació a Barcelona en 1.661.000 pessetas, y a Saragossa en 1.601.000.

El senyor Sanchez Guerra, ministre de la Governació, ab tot y dirse Sanchez Guerra y ser ministre, ha tingut el sentit comú suficient pera declarar que la bandera catalana pot onejar arreu mentres no signifiqui acte sediciós.

Els «inconsútils» de Torredembarra y San Feliu de Guixols que's pensavan tenir ja l'ascens a la bui-

xaca pel seu heroisme, s'haurá quedat ab un pam de nas.

Com la declaració del ministre, d'acort ab el criteri del president del Consell, és justa, no he de gastarhi alabansas.

Jo soc dels que no donaría cap creu als militars que guanyan batalles: és el seu ofici y la seva obligació.

Encara que sovint, molt sovint se'n descuidan.

Quedém, doncs, que tanta a la popa com a la proa de las embarcaciones, tant al balcó com al terrat de las casas, poden honejarhi banderas catalanas.

Ja ho saben els déspotas inconsútils.

Ja ho saben «El Imparcial» y els demés rotatius de gran «circulació».

Els hi queda'l recurs de cridar contra en Maura y de dirli catalanista, separatista y una pila de cosas més.

Els no'n fan de catalanisme; ells, si'ls prenien en serio, farian una altra cosa.

Llibres rebuts

Havem rebut los tomos 23, 24 y 25 que publica la Biblioteca Popular L' Avenç quins al iguals qte tots los demés de la esmentada Biblioteca son models de literatura y serveixan mol be pera instruirse recreanse aixis com pera familiarisarse en el modo de senti y pensá y llexi en catalá, cosa per desgracia mol indispensable a molts que nos s' han donat compte encara que son Catalans.

Estrovan de venda en las llibrerias de nostra ciutat al preu de 0'50 pts.

«La Questió de la Parceria» aixis se titula una disertació feta per lo nostre amic En Joan Martí y Miralles, atocat y individu de la Academia de Jurisprudencia de Barcelona, feta ab molt conexement y estudi de la questió, que tans de disgustos ve originant fá un munt d' anys a Catalunya, entre 'ls terratinens y els parcés, mitjés y arrendadós.

Es una obreta que deu haver de ser consultada tan per los atocats com per los propietaris, dons en ella hi ha condensada tota la doctrina y fonaments de dret a la parceria pertinents.

Al igual que las demés obras del Autor está de venda en las principals llibrerias y en son domicili, Bailen, 4, 2.º, Barcelona.

Lo catedratic del Seminari y llau-rejat poeta lo Rvd. D. Tomás Bellpuig ha publicat un compendi de «Retórica comparada» que no pot ser mes clara, concisa y ben ordenada de lo qu' es, motiu per los que ha sigut declarada com a obra de text pera los estudiants de dit Seminari, qu' es lo que milló evalora son valer y que nosaltres no elogiem per privarnosen l' amistat ab que 'ns distingeix.

«Guia del Obispado de Tortosa»,

por D. Fernando Miralles Meseguer, Pbro.

Digne de tot encomi y de ser imitat, es el treball titanic portat a cap per un entusiaste sacerdot, que sol, sense medis de cap mena, possat al mitj d' erms imensos, voltat de barracas y casetas que no arriban ha fé poblats, aislat del mont, sensa correus ni carrils, y sensa jent que 'ls pugi parlá d' altra cosa que de bilbá arrós, ha donat a llum la primera Guia del Bisbat de Tortosa que no jugárem son valor literari ni científic, perque ens basta y sobra pera tributarli un aplauso d' admiració y donarli mil enhorasbonas el fernes carrec del trevall imens y paciencia qu' es necesitan pera recopilá una monografia mes o menos completa de las 182 parroquias algunas d' ellas sensa la mes petita historia local y escampadas en un territori tan gran qu' ocupa part de las provincias de Lleyda, Terol, Tarragona y Castelló de la Plana, y que aqueixa feyna l' ha tinguda que fé sol y sens haver sigut secundat per molts dels que podentho fernoli donaban per resposta a sas preguntas mes que la rialla del despreci y la mirada compasiva mes propia dels necis que dels sabis.

Repetim, rebí la nostra enhorasbona y serveixi la seva obra d' estimul a tans que com ell tenen talen y temps y millós condicions y medis pera fero. rebusquin los arxius parroquials, fasin breus apuntes historics locals anotanti fets, usos, costums y tradicions y fentho donarán honra y gloria a la Iglesia y a la Patria ja que fen a coneixe els fets gloriosos dels avant-passats, farán que sigan respectats hi estimats los monuments, casals, carrés y encontradas de cada poble. Per estimar una cosa es menester coneixerla a la Iglesia y a la Patria no se l'estima prou, perque no se las coneix. Tots ne tenim la culpa.

La Guia es un tomo de prop de mil pagines molt ben imprés y está de venda en las principals llibrerias.

Retalls y comentaris

Sempre que un «funcionario» castellá fá una barrabassada d'inconsútil, els rotatius de Madrid treuen la caixa dels trons contra las protestas que aixeca la «espanyolada».

El diari den Canalitos no podia falta a la llista, ni traír sa llarga historia catalanófova.

A «El Imparcial» seguirán els altres: justament ara no hi há de qué escriure y sempre va bé una tanda de tonterias parlant d' «exclusivismos», «dialectos», «patria común», etc., etc.

«El Imparcial» afirma ara que a Fransa no's pot telegrafiar més que en francés, y no sab el pobre diari den Gasset que fá molts anys que a Fransa's pot telegrafiar en catalá per l'interior, per l'extranjer y fins pera més lluny del extranjer, o sia pera Espanya.

Y tampoch deu saber que'l catalá és una de las llenguas que's parlan a Fransa.

Per culpa dels castellans, que deixaren perde pera Espanya un tros de Catalunya.

Y parlant de la bandera gloriosa de las barras, «vieja y apolillada», —com li diu «El Imparcial», que tot sovint retreu «el morado pendón de Castilla», —també l'esguerra el diari de «gran circulación».

Val més no enfadarshi ab els dicteris ab que insulta una bandera que no va arriarse may ni en mar ni en terra, que va salvar a Castella a las Navas de Tolosa, que li va regalar Almeria y Murcia, que portá sota sos plecs a la Unitat Nacional insultada pel diari madrileny, Nápolis y Cerdenya, Sicilia y Neopatria, Aragón, Valencia, Balears y Catalunya, Roselló y Cerdenya, tot perdut pels Reys y pels Governys castellans.

Desprecia «El Imparcial» una ensenya gloriosa molt més gloriosa que l'espanyola que desde que és emblema de la patria comú no ha tornat may victoriosa sinó de terra d'Africa y mercés a la catalana que duyan nostres voluntaris y estimava en Prim.

La bandera espanyola, que respectem com emblema de l'Estat, ya no ha onejat més que a la Península en lluitas fraticidas y en els darrers moments dels imperis que ha perdut.

Té un sigle d'història y és un sigle de derrotas y vergonyas.

Pero no parlém en serio.

«El Imparcial» diu que la bandera de las barras és del «Principado».

Nó, home, nó; la bandera de las barras és de la Corona d'Aragó, és de Catalunya, de Valencia, de Mallorca y dels aragonesos.

El «Principado» no ha tingut més bandera que la de Sant Jordi, y Barcelona la de Santa Eularia.

Pero vàginthi a cercar història en els que cada dia la fan malbé en profit propi; en els que encara no han

arribat a entendre lo que era Espanya abans dels Reys Catòlics, ni en vida d'aquets, ni en temps dels Feliphs...; els que tenen per gloria nacional la batalla de Villaviciosa y per acte d'heroisme els del primer Borbó cremant las lleys de Valencia, Aragón y Catalunya...

El senyor Maura, pesi a «El Imparcial» y a tots els catalanófos, farà justicia.

Si no's fa, pitjor per ell.

Ni ell ni ningú podrà arriar may la bandera de las barras d'allà hont tots els catalans la tenim com un sagrari.

¿Qué s'han pensat els malversadors d'imperis y ls orgullosos pobres de «solar» empenyat?

POL.

De la *Veu de Catalunya*.

L'última heroicitat de la Marina de guerra espanyola es de lo més còmic que pugui explicarse; si un s'entretingués en coleccionar las sevas malifetas reuniria una serie de anécdotas capassas de fer riure á un mort.

L'última paraula de lo ridicol; llegeixin:

«Cosas de España.—Un amigo, residente en Gibraltar, nos da cuenta de un hecho que abochorna.

Dice así la carta:

«En la pasada semana cumplimentó el almirante de esta plaza al comandante general del Campo de Gibraltar, residente en Algeciras, y pocos días después devolvió la visita el general español, yendo con ese motivo el crucero «Infanta Isabel.»

Al hacer las salvas de Ordenanza, y hecho el primer disparo, se encontraron los tripulantes con que los cañones no disparaban, por lo cual

tuvo que ir un oficial en un bote á comunicarlo á la plaza, la cual hizo las salvas, reemplazando los cañones ingleses á los del crucero español.»

El asunto no necesita ser comentado, siendo doloroso, como dice nuestro amigo, que los ingleses se riesen en las barbas de los españoles.

Bonito papel el que ha hecho ese barco de guerra, en tiempo de paz.»

Aquets comentaris son de *La Correspondencia de España*, que es el periódic que ha donat la noticia, y demostren clarament que la senyora Marina ha perdut arreu el respecte y la consideració que abans tenia guanyadas; fins els rotatius de la *Villa y Corte* s'hi atreveixen.

Endemés ja es un cas com un cabàs aixó que l'hi ha passat al «Infanta Isabel» de que ls canons li fessin figa; de avuy en avant haurán de fer provisió de petardos de cuarto pera poguer substituir els canons de la escuadra.

Y amb aquets trastos havian d'anar á conquistar el Nort de América!!! Jo ja me'l afiguro el compromís de la tripulació al troverse en que l'artilleria feya el raro.

—Cabo primero, este cañón no tira.

—Como, no tira!—Voy á dar parte al oficial primero.

—L'oficial primer.—Y yo al segundo.

—Aquet.—Y yo al tercero.

Devia semblar que fessin *La Gran Via*.

Després devian reunir Concell de Guerra; després devian posar el canó vuit dias a pa y aygua y després... cap a fer un papel ridicol: *Mire V.: l'artillería del crucero se ha puesto de culo a la pared y no*

quiere saludar al cañón (que deya El Noticiero Universal).

Quina broma hi devian fer els inglesos.

Y no hi aurá cap ánima compassiva que estelli de una vegada aqueixas closcas inútils y engegui á dida a tots els que ls tripulan? Si aixís ho fessin, ells s'estalviarian una colla de desgracias y de ridiculesas, y a nosaltres una colla de gastos inútils.

Y fins a un altre *marinada*.

(De *La Comarca* de Lleyda.)

**

Els republicans de Barcelona se treuen els drapets al sol que es un gust. Mentres els que son al Ajuntament s'aprofitan tot lo que poden, els que esperan tanda, com que ya s'han cansat de tirar plans respecte a lo que será la *Casa del Pueblo* (que no veurem may) no tenen altre recurs que entretenirse explicant las virtuts que ls adornan.

Els ab ells, á l'un el califcan de pastelero, a l'altre de servidor dels cacies monárquics, a n'aquest despilfarrador d'interessos agens, a n'aquell d'embaucador, al demés enllá de seguir una conducta inhumana ab sa mare y germans. Y lo bo es que de tot ne presentan provas.

¿Seria una delicia ser governats per aquesta gent!

Tres amics nostres han obtingut premi en lo certamen literari de Morella consistens; en la Fló natural, lo Rd. don Tomás Bellpuig, ab premialtema 9 lo Rd. D. Joaquim Garcia y premi per una monografía de Morella a D. Federic Pastor.

A tots donem la mes corals enhorabonas pero particularment al segon porque ha anyadit un triómf mes á la llengua catalana.

Tortosa, Imp. FOGUET, P. Hospital 5.

eius in domo lætanté inter Sanctorum agmina Angelorum. *Psal.* Laudate pueri dominum. *Aña.* Stantes erant pedes Presbyteri in Ecclesia tua domine. *Psal.* Lætatus sum. *Aña.* Presbyter abiecto mundo desiderium suum, et mentem ad cœlestia vertit. *Psal.* Nisi dominus. *Aña.* Dominus non fecit taliter omni nationi, ut urbi, et populo Dertusensi illic magnalia pandens. *Psal.* Lauda Hierusalem, Cap.

ABNITIO, et ante sæcula creata sum, et usque ad futurum sæculum non desinam: et in habitatione santa coram ipso ministrabi. *Hym.* Ave maris stella. V. Beatam me dicent omnes generationes. R. Quia fecit mihi magna, qui potens est, et sanctum nomen eius. *Ad mag. Aña.* Gratias in gentes agunt sanctissima Virgo Dertusani tibi. Pignus amoris adesta.

ORATIO

DEUS, qui Ecclesiam Dertusensem beatissimæ Virginis Mariæ visitatione, et Cingulo decorasti: eius nobis intercessione concede: ut Cingulo fidei, et puritatis accincti á cunctis peccatorum nexibus eruamur. Per Dominum. *In matutinis in vitatorum.* Christum Dominum. Mariæ Virginis filium. Venite adoremus. *Psal.* Venite. *Hym.* Quem terra pontus,

In primo nocturno Aña.

Memor est Verbis Dertusæ, et visitas eam pientissima Virgo Maria: á domino honore, et gloria coronata. *Psal.* Domine Deus noster. *Aña.* Dei mater immaculata solatium præstat serbulis. *Psal.* Cœli enarrant. *Aña.* Domini est Dertusa, quam ipse iuxta Iberum flumen Hispaniæ fundavit: et in eius, et Mariæ Virginis obsequium præparavit. *Psal.* Domini est ter V. Diffusa est gratia in labiis tuis. R. Propterea.

Lectio prima

CVM homines clausis foribus Paradisi ob prothoplasti reatum á cœli essent arce depulsi: ruerent, et cuncti ad ima dari in manibus inimici: foret que deretum Dei filium incarnari: quo salus generi præstaretur humano:

Luys de Tena, que no solo se contentó con fundar esta santa Cofadria, y ser cabeza della, y assistir á todos los officios, y actos que se hazian en ella, sino que quiso hazerse el sepulcro en la Capilla; y á los pies de nuestra Señora de la Cinta (como hoy se ve) Entre estas dos cosas es grande la diferencia que ay, porque acaece algunas vezes, que los Perlados, y Obispos hallan algunas cosas introduzidas, que no les parece bien: pero passan por ellas dissimulando; porque, ó temen alboroto en el Pueblo, si ponen la mano en quitallas, ó esperan mejor ocasión para tratar del remedio della. Desta manera se toleraron muchas cosas en la primitiva Iglesia, que después se han ydo remediando, ó quitándolas del todo, ó comutándolas en otras semejantes, ó añadiend' circunstancias, ó mudando intención. Y destas tradiciones, no se toma buen argumento para confirmar las verdades que pretendemos provar: porque la tal tolerancia, y permisión, no presupone bondad, ni verdad en la cosa permitida, y assi no es buen medio para provar con el lo que se propone por verdadero, y buero.

Pero las tradiciones no solamente permitidas y toleradas, sino también aprovadas de los Perlados, y autorizadas con su presencia, presuponen verdad y bondad; porque ne es de creer, que un Perlado quiera antorizar con su asistencia, y animar con su ejemplo á los demás, en lo que no tiene por bueno y verdadero: y por consiguiente, estas tradiciones son medios efficacissimos para dar testimonio de la verdad, particularmente en las cosas antiguas. Veamos pues agora, de cual destas es la que tenemos tan recebida de la santa Cinta. Certissima cosa es, que no es de las toleradas solamente, ni de las aprovadas como quiera, sino de las muy aprovadas, porque en su aprobación concurren, no solo la autoridad de los Perlados, y Cabildo de la misma Iglesia, sino también del Sumo Pontifice, que es lo que mas assegura este negocio, como se verá su lugar en una Bulla de un Sumo Pontifice, en que confirma la Cofradia, y concedió muchas Indulgencias á los Cofadres de la santa Cinta. Mas para mayor confirmación desta verdad, pondré aquí el Oficio que antes se rezaba de la santa Cinta, con sus licio-

Imprempta

DE

JOSEPH L. FOGUET SALES

PLASSA DEL HOSPITAL, 5, TORTOSA

En este establiment se confeccionan treballs tipografichs á preus econòmichs.
Treballs á varies tintes y sobres papé pergami.

Moreso

GRAN BOTIGA DE CALSAT
DE TOTES CLASSES
Sabates y botines d'ivern
Confecció esmerada pera ls que tenen los peus delicats.
Casa fundada l'any 1866.
PREU FIXOS VENTES AL CONTAT.
Plassa de la Seo y Arch del Rumeu
TORTOSA

FILLS DE JOSEPH TEXIDOR

articles de
DIBUIX, PINTURA Y FOTOGRAFIA
del carrer del Regomir 3, Barcelona
han traslladat son establiment al
CARRER FONTANELLA, 10
(prop la plassa Catalunya) BARCELONA.

DISPONIBLE

— 78 —

nes, el qual contiene en si toda la historia, y es del tenor, y forma siguiente. Reformado por el Doctor Francisco Vicente desta Ciudad, Prior y Canónigo de la Iglesia de Tarragona, como consta por deliberación capitular, hecha á 14. de Diciembre 1508.

Quinta (como hoy se ve) Entre estas dos cosas...
diferencia que ay, porque asace algunas cosas...
Pertados y Obispos hallan algunas cosas...
no les parece bien: pero pasan por ellas...
que ó temen alboroto en el Pueblo...
voluntades: ó esperan mejor ocasión...
della. Desta manera se toletoran muchas cosas...
tivas iglesias, que después se han ido...
doles del todo, ó comutándolas en otras...
diferencia circunstanciada, ó mudada...
diferencia, no se toma buen argumento...
verdades que pretenden proveer: porque...
y permitida, no presuñen bondad, ni...
permittida, y así no se da media para...
que se propone por veridadero, y bueno.
Pero las tradiciones no solamente...
una también aprobadas, y autorizadas...
su presencia, prescripción, y bondad...
de creer, que un Pertado dura autoriza...
cia, y animar con su ejemplo á los demás...
no por bueno y veridadero: y por consiguiente...
ciudad por medio episcopales para dar...
verdad, particularmente en las cosas...
agora, de qual destas es la que tenemos...
santa Ginta. Certissima cosa es, que no...
soamente, ni de las aprobadas como...
muy aprobadas, porque en su aprobación...
sino la autoridad de los Pertados, y...
Iglesia, sino también del Santo Pontífice...
reservar este negocio, como se ve en...
de un Santo Pontífice, en que continúa...
de muchas Indulgencias á las Colegiadas...
Mas para mayor confirmación desta...
Oficio que antes se usaba de la santa Ginta...

CAPITULO DOZE

En el qual se pone el Oficio de la santa Ginta.

OFFICIVM

CINGVLI BEATAE MARIAE,
quod olim ante Concilium Tridenti-
num in Ecclesia Dertusense celebratur.
Sumptum ex Breviarijs antiquis dic-
tae Ecclesiae, quod est theo-
ris sequentis.
Officium de Gingulo Beatae Mariae, celebra-
dum secunda Dominica Octobris, editum per
Reverendum Franciscum Vicentium, Dertu-
ganum V. I. D. Canonicum, et Priorem
Ecclesiae Tarraconensi, quatuor
cantorum.

In primis Vesperis Aña.

Virgo Maria pientissima pro nobis deprecare Christum Dominum, qui est Sacerdos in aeternum. Psal. Dixit dominus. Aña. dominus Presbyterum habitare fecit